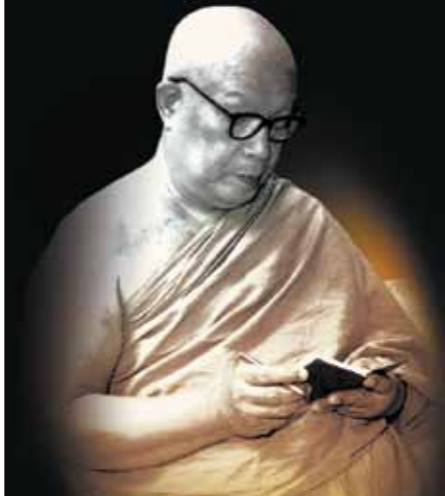

BIA

ปีใหม่ ต้องดีกว่า ปีเก่า

www.dhamma4u.com

ธรรมะใกล้มือ

ลำดับที่ ๑
ปี ๒๕๕๒

ธรรมะเล่มน้อย

เป็นหนังสือธรรมะขนาดพกพารายเดือน ๑๒ เล่ม ๑๒ เดือน เพื่อเจริญสติและแสวงหาปัญญาเบื้องต้น สำหรับผู้ไม่มีเวลาศึกษาเนื้อหาโดยละเอียด สามารถมีส่วนร่วมได้โดย

๑. ผู้ที่อ่านแล้วคิดว่าดีมีประโยชน์ โปรดส่งมอบให้แก่ผู้อื่นต่อ เปรียบดังท่านให้ทาน

๒. สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อยตามกำลัง

๓. เลือกจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อย เพื่อเผยแผ่ในวาระต่าง ๆ เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ งานวันเกิด งานสมรส งานเฉลิมฉลอง งานบุญ งานศพ ฯลฯ โดยสามารถเลือกเอาเฉพาะ ส่วนที่เป็นธรรมบรรยายและพิมพ์บางส่วนเพิ่มเติมได้

ธรรมะดี ๆ มีติดตัวไว้ เพื่อเจริญสติและปัญญา

ร่วมเป็นเจ้าของภาพพิมพ์ธรรมะเล่มน้อยได้ที่

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๐๐

BUDDHADASSA INDRAPANGO ARCHIVES FOUNDATION

มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ปีใหม่ต้องดีกว่าปีเก่า

พุทธทาสภิกขุ

บรรยายเมื่อวันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

ปีใหม่ต้องดีกว่าปีเก่า

.....

ท่านสาธุชน ผู้มีความสนใจในธรรมทั้งหลาย,
 เวลาระหว่างนี้ยังเป็นปีใหม่ ฟังจะขึ้นปีใหม่,
 เรามาพูดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปีใหม่มักจะเป็นการ
 เหมาะสม.

ปีใหม่คืออะไร? ก็คือตามที่สมมติกัน เป็น
 เครื่องกำหนดเวลา โดยอาศัยธรรมชาติเป็นหลัก.

ทำไมจึงเรียกว่าปีใหม่? เขาจะมีเหตุผลกัน
 อย่างไรก็ตามใจ แต่เราจะมีเหตุผลว่า **ปีใหม่คือ**
ปีที่เราจะต้องทำให้ดีกว่าปีเก่า; มันจึงจะเป็น
 ปีใหม่ หรือมีอะไรที่ใหม่ มิใช่มีไว้สำหรับหยุด
 หรือทรุดลงไปกว่าปีเก่า.

เราทุกคนต้องรู้ว่า **ธรรมชาติบังคับให้มีปีเก่า**
ปีใหม่, ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือสิ่งอื่นใด
 กับดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ซึ่งหมุนอยู่ เคลื่อนไหว

อยู่ตลอดเวลา นั้น ทำให้เกิดเป็นฤดูกาลผัดกัน จนกระทั่งเป็นปีเก่าหรือปีใหม่ คือเป็นของเก่า หรือของใหม่.

อิทธิพลอันนี้มีอยู่เหนือสิ่งที่มีชีวิตทั่วไป ดังนั้น สิ่งที่มีชีวิตจะต้องปรับตัว รับความเปลี่ยนแปลงอันนี้ให้เข้ากัน.

ที่เราจะเห็นได้ง่ายๆ ก็เช่น การปรับตัวของ สิ่งที่มีชีวิตตามธรรมชาติ นับตั้งแต่ต้นไม้ขึ้นไป ถึงสัตว์เดรัจฉานและมนุษย์ มีอะไรที่ปรับตัวไป ตามฤดูกาล.

เราจะเห็นได้ว่า ต้นไม้หรือพืชพันธุ์ธัญญาหารทั้งหลาย มีฤดูกาลสำหรับจะงอกแล้วกิ่งอกงาม มีฤดูกาลสำหรับการสืบพันธุ์; อย่างเราจะเห็นว่า ต้นมะม่วงข้างบ้าน มันก็มีฤดูกาลที่จะออกดอก ออกลูก นั้นเรียกว่ามันเป็นไปตามอำนาจของ ธรรมชาติบังคับ.

ความหมายของฤดูกาล คือการเปลี่ยนแปลง

ไปตามธรรมชาติ ในระบบจักรวาล, ใครจะไปรู้
ได้ ลองคิดดู ใครจะไปต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
ตามฤดูกาล โดยอำนาจของธรรมชาติ ในระบบ
จักรวาล.

เป็นอันว่า ไม่มีใครรู้ได้ ไม่มีใครไปบังคับ
มันได้ เปลี่ยนแปลงมันได้, มีแต่จะทำให้เป็นไป
อย่างเหมาะสม กับสิ่งที่เรียกว่าฤดูกาล. ดูพืชพันธุ์
พฤกษาชาติทั้งหลาย มันเป็นไปตามฤดูกาล,
แม้สัตว์เดรัจฉานก็มีการสืบพันธุ์ตามฤดูกาล คือ
มันมีความเหมาะสม ที่จะให้ทำเช่นนั้น; ทุก
อย่างจึงมีฤดูกาลบังคับอยู่.

มนุษย์เราก็เหมือนกัน อาศัยสิ่งต่างๆ ที่มี
อยู่ตามธรรมชาติในโลกนี้ ซึ่งเป็นไปตามฤดูกาล.
ดังนั้นมนุษย์ก็พลอยเป็นไปตามฤดูกาลด้วย
มันจึงเกิดเป็น ปีใหม่ ปีเก่า ซึ่งครบรอบของ
ฤดูกาลรอบหนึ่งๆ เรียกว่า ปีใหม่ มีความหมาย
ว่า เราจะต้องทำให้ดีกว่าปีเก่า ถ้าไม่อย่างนั้น

มันไม่ใหม่.

ทีนี้คำว่า ดีกว่า, ดีกว่าปีเก่า นั้นหมายความว่าอย่างไร? หมายความว่า จะต้องทำให้เกิดมีสันติสุขมากกว่า, ทำให้ชีวิตนี้เป็นชีวิตที่เย็นมากกว่า มากกว่าปีเก่า.

ถ้าความสงบสุขหรือสันติสุขในส่วนบุคคลหรือในครอบครัวของเขา ไม่มีอะไรดีกว่าปีที่แล้วมา ก็หมายความว่า มันไม่มีปีใหม่สำหรับเขา. ชีวิตที่ร้อนอยู่ด้วยกิเลส ร้อนอยู่ด้วยการกระทำการกรรมที่ผิดพลาด นี้ยังร้อนอยู่อย่างนั้น; ไม่มีความเย็นเกิดขึ้นมาในชีวิต ก็เรียกว่า ไม่มีอะไรใหม่ เขาทนทนมานอยู่ด้วยความหมายของปีเก่า ความบีบคั้นของปีเก่า.

นี่ขอให้ถือเอาความหมายของคำว่าดีกว่านี้กันให้ถูกต้อง ว่ามันดีกว่าปีเก่าอย่างไร? เรามีความสงบสุขมากขึ้น เรียกว่าชีวิตที่ร้อนนั้นมันเย็นลง, หรือที่ว่ามันหนัก มันหนักอยู่ด้วยสิ่ง

ทรमानใจนี้ มันก็เบาขึ้น จึงจะเรียกว่าดีกว่า.

คำว่า ดีกว่าปีเก่านี้ ไม่ได้หมายความว่า บ้านเรือนของเรารกรุงรัง ด้วยสิ่งที่ส่งเสริมกิเลส มากขึ้น. ทุกคนจงดูที่บ้านเรือนของตนเต็มไปด้วย สิ่งของต่างๆ รกรุงรังไปด้วยสิ่งของต่างๆ; ก็ดูให้ดีๆ รกรุงรังนั้นมันเป็นของที่ส่งเสริมความ สงบสุข หรือส่งเสริมกิเลส.

ส่งเสริมกิเลส หมายความว่า มันยั่วให้เรา นอนหลับไม่ได้, มีจิตใจปกติไม่ได้ เพราะมันยั่ว ให้เกิดกิเลสอย่างใดอย่างหนึ่งในบรรดากิเลส ๓ อย่าง คือ โลภะ โทสะ โมหะ.

รกรุงรังด้วยสิ่งซึ่งส่งเสริมกิเลสนี้ มันไม่ได้ดี กว่า มันอาจจะเป็นอันตรายมากกว่าหรือเลวกว่า. อย่าเข้าใจว่า ปีนี้ซื้อหาสิ่งของอะไรมาได้มากๆ; พวกที่กินเหล้า ก็ซื้อหาเหล้าแปลกๆ ใหม่ๆ แพงๆ มาได้มาก เขาารู้สึกว่าดีกว่าปีเก่า.

แต่ความจริงแล้ว การที่รกรุงรังไปด้วยสิ่ง

ส่งเสริมกิเลสเหล่านี้ มันไม่ได้ดีกว่าปีเก่า, มัน
เป็นชีวิตที่ร้อนกว่า คือร้อนเพราะอำนาจของ
กิเลส.

ถ้าจะเอาคำว่าดีกว่าที่แน่นอนที่สุดกันแล้ว
เราจะต้องพูดว่า มีความถูกต้องมากกว่าปีเก่า มี
ความถูกต้องมากกว่าปีเก่า; สัมมัตตะ แปลว่า
ความถูกต้อง.

เราต้องมีความถูกต้องมากกว่าปีเก่า โดย
เฉพาะอย่างยิ่ง ความถูกต้อง ๘ ประการ; ที่
เรียกกันว่า อริยมรรคมีองค์ ๘ ประการ; มี
ความถูกต้องครบทั้ง ๘ องค์ นั้นแหละจะมี
ความหมายของคำว่าดีกว่า.

ใน ๘ องค์นั้น ก็ได้ยินกันอยู่ทุกๆ ไปว่า
สัมมาทิฐิ-ความเห็นชอบ, สัมมาสังกัปป-ความ
ดำริชอบ, สัมมาวาจา-การพูดจาชอบ, สัมมากัม
มันโต-การทำงานชอบ, สัมมาอาชีโว-เลี้ยง
ชีวิตชอบ, สัมมาวายาโม-พากเพียรชอบ, สัมมา

สติ-ระลึกชอบ, สัมมาสมาธิ-มีจิตตั้งมั่นชอบ: คำว่าชอบในที่นี้ หมายถึง ถูกต้อง.

คำว่าถูกต้องหมายความว่าอะไร? ถ้าพูดกันอย่างปรัชญาสมัยใหม่มันก็ไม่รู้จบ, มันมีเหตุผลที่จะต้องเอามาอ้างอิง ว่าถูกต้องไม่ถูกต้องมากมายนัก. ในทางธรรมทางศาสนานี้ ถ้าถูกต้องก็หมายความว่า ไม่มีใครเดือดร้อนเป็นทุกข์, ไม่มีใครเสียหาย มีแต่ผู้ได้รับประโยชน์. เราเองก็ได้รับประโยชน์, เพื่อนมนุษย์ของเราก็ได้รับประโยชน์; ถ้าอย่างนี้แล้ว ก็เรียกว่าเป็นความถูกต้อง.

ในองค์ทั้ง ๘ นั้น องค์แรกสำคัญที่สุดคือ มีความคิดเห็นถูกต้อง เรียกว่า**สัมมาทิฐิ**. ขอให้จำคำว่า**สัมมาทิฐิ**ไว้ให้ดี ๆ.

ทิฐินี้แปลว่า การเห็นด้วยปัญญา, เห็นอย่างถูกต้องตามที่เป็นจริง ในเรื่องที่ควรจะเห็น ก็คือเรื่องของชีวิตนั้นแหละ.

เห็นชีวิต เห็นโลก โดยความถูกต้อง ว่ามันจะเกิดอย่างไร มันจะดับอย่างไร, ความทุกข์จะเกิดขึ้นมาอย่างไร แล้วความทุกข์จะดับไปอย่างไร? นี่ต้องเห็นกันอย่างถูกต้อง.

เห็นชัดว่า โดยสรุปความแล้ว ความทุกข์จะเกิดขึ้นในใจ เมื่อเรามีความโง่ต่อสิ่งที่เข้ามากระทบ ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย และทางผิวหนัง.

มีอะไรมากระทบเรา โดยทางเหล่านี้แล้วเราโง่ คือเราฉลาดไม่ทันแก่เวลานั้น ก็จะเกิดความคิดที่ผิด ที่เลวร้าย ที่เรียกว่ากิเลส, แล้วเราก็จะต้องเป็นทุกข์ โดยไม่ต้องสงสัย. จึงพูดได้สั้นๆ ว่า ทำผิดเมื่อมีอะไรมากระทบจะเป็นความทุกข์ ถ้าทำไม่ผิดเมื่อมีอะไรมากระทบ ก็จะไม่มีความทุกข์.

ในทางบาลีนี้เรียกว่า **ผัสสะ** คือกระทบ มีการกระทบทางตา, มีการกระทบทางหู, มีการ

กระทบทางจุมุก, มีการกระทบทางลิ้น, มีการกระทบทางผิวหนัง การกระทบนั้นเรียกว่าผัสสะ. ถ้าโง่เมื่อมีผัสสะ ก็ต้องเป็นทุกข์ ถ้าไม่โง่เมื่อมีผัสสะ จะไม่มีความทุกข์เลย; ดังนั้นเราจะต้องรู้ให้ถูกต้อง เมื่อมีการกระทบทางผัสสะ.

และเราก็ได้ศึกษาอยู่ตลอดเวลา ว่าสิ่งทั้งปวงเป็นอย่างไร? สิ่งทั้งปวงเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ, สิ่งทั้งปวงมีความเป็นเช่นนั้นเอง ในตัวมันเอง ซึ่งมันจะต้องเป็นเช่นนั้นเอง เป็นอย่างอื่นไม่ได้; เราอย่าไปฝืนอย่าไปบังคับ ชนิดที่บังคับไม่ได้.

เมื่อมันเป็นเช่นนั้นเอง เราก็ไม่ต้องไปรักมัน ไปโกรธมัน ไปเกลียดมัน ไปกลัวมัน ไปวิตกกังวล อาลัยอาวรณ์อะไรกับมัน เราก็ไม่ต้องเป็นทุกข์; ถ้าไปรัก โกรธ เกลียด กลัว อาลัยอาวรณ์ มันก็ต้องเป็นทุกข์.

ขอให้ปีใหม่นี้ เราฉลาดกว่าปีเก่า คือ มี

สัมมาทิฐิมากกว่าปีเก่า, แล้วเราก็ควบคุมจิตใจ
ได้มากกว่าปีเก่า ไม่ให้โง่ โดยเฉพาะเมื่อมีผัสสะ
มากระทบ จะได้ไม่ไปหลงรักอะไรอย่างโง่เขลา,
จะไม่ไปหลงเกลียดอะไรอย่างโง่เขลา, ไม่หลง
โกรธ ไม่หลงกลัว ไม่หลงวิตกกังวล อาลัย
อาวรณ์ อิจฉาริษยา หึงหวงเป็นต้น; ดังนี้แล้ว
ก็จะไม่มีความทุกข์.

เรามีสัมมาทิฐิให้ดีกว่าปีเก่า แล้วปีใหม่
ของเรา ก็จะดีกว่าปีเก่า หมายความว่า เราจะ
ฉลาดขึ้นทุกปี ในเรื่องของความทุกข์และความ
ดับทุกข์.

เวลาสำหรับพูดกันก็หมดแล้ว อาตมาขอยุติ
การบรรยายครั้งนี้ ด้วยความหวังว่า ท่านจะมี
สัมมาทิฐิมากกว่าปีเก่า แล้วปีใหม่ก็จะมีสำหรับ
ท่าน เป็นแน่นอน.

.....

ความทุกข์เกิด

.....

ความทุกข์	เกิดที่จิต,
เพราะเห็นผิด	เมื่อผัสสะ.
ความทุกข์	จะไม่โผล่,
ถ้าไม่โง่	เมื่อผัสสะ.
ความทุกข์	เกิดไม่ได้,
ถ้าเข้าใจ	เรื่องผัสสะ.

พุทธทาส อินทปัญโญ

เรียนศาสนา

.....

เรียนศาสนา	นั่นต้องมี	ที่ตาหุฯ
เมื่อให้เกิด	ทุกข์อยู่	ทุกสถาน
เรียนให้รู้	ตรงที่	จะชักสะพาน
อย่าให้เกิด	อาการ	มารรบกวน.
เรียนตรงตรง	ลงไป	ที่ตัวทุกข์
คู่ให้ถูก	กรรมวิธี	ก็กระสวน
สะกิดกัน	การปรุงแต่ง	แห่งกระบวน
จิตปั่นป่วน	สงบได้	ทุกข์หายไปฯ

.....

รายชื่อหนังสือธรรมะเล่มน้อย

๑๒ เล่ม เมื่อปี ๒๕๕๒ ประกอบด้วย

๑. ปีใหม่ ต้องดีกว่า ปีเก่า ๒. น้ำพริกถ้วยเดียว แก้ปัญหาได้หมดทั้งโลก ๓. กรรมในพระพุทธศาสนา ๔. นิพพานสำหรับทุกคน ๕. มาเป็นพุทธศาสนิกชนเถิด ๖. กาลามสูตรช่วยด้วย! ๗. ศึกษาวิจารณ์ ๘. โลกอาจรอดได้ แม้เพราะกตัญญูกตเวทิตะ ๙. ดับไม่เหลือ ๑๐. เสียงแห่งความไม่มีทุกข์ ๑๑. เสียงแห่งความสงบ ๑๒. อาหารใจ

๑๒ เล่ม สำหรับ ปี ๒๕๕๓ ตามลำดับเดือน ประกอบด้วย

๑. ความสุขปีใหม่...กลิ้งให้ดีกว่าปีเก่า ๒. เป้าหมายชีวิตและสังคม ๓. อุดมคติของโพธิสัตว์ ๔. ยอดแห่งความสุข ๕. การเป็นพุทธบริษัทที่ถูกต้อง ๖. วิปัสสนาระบบลัดสั้นสำหรับประชาชนทั่วไป ๗. ทำบุญ ๓ แบบ ๘. แม่คือผู้สร้างโลก ๙. บุตรที่ประเสริฐที่สุด ๑๐. ดำรงจิตไว้อย่างถูกต้อง ๑๑. ทุกอย่างเป็นเช่นนั้นเอง ๑๒. ดอกสร้อยแสดงธรรม ๒๔ ฉากของชีวิต

ธรรมะใกล้มือ

- สมัครรับ SMS ข้อธรรมฟรี เฉพาะเครือข่าย AIS
กด *455233300 แล้วกดโทรออก
- ธรรมะ “Twitter” ที่ www.twitter.com/buddhadasa
- ธรรมะดีดี (D³) รับ “ข้อธรรม” และ “เสียงธรรม”
www.facebook.com/buddhadasaarchives
www.facebook.com/book.bia
www.dhamma4u.com
www.bia.or.th
www.life-brary.com
- แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน ทั้ง iOS และ Android
 - BIA Dhamma eTravel : เที่ยวทั่วไทยให้ถึงธรรม
เปิดพื้นที่ธรรมในหัวใจสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมมือใหม่
 - BIA Meditation : สงบจิต พินิจ ภาวนา
สัมผัสสมาธิกับการดับเสียงธรรมชาติ

ธรรมะในสวน ตักบาตรเดือนเกิด

- ทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน ที่สวนโมกข์กรุงเทพ
- บูชาพระรัตนตรัย รับศีล และฟังธรรม ตักบาตรแบบครั้ง
พุทธกาล แล้วร่วมกรวดน้ำแผ่เมตตา ร่วมกินข้าวกันบาตร
- เจริญสติภาวนา และกิจกรรมมหรสพเพื่อปัญญา

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

เป็นที่รวบรวม ดูแล รักษาและจัดระบบบริการการศึกษา ค้นคว้า เอกสารต้นฉบับและสื่อการศึกษาการเผยแพร่ต่างๆของท่านพุทธทาส ตลอดจนการให้บริการ ร่วมมือสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้าวิจัย พัฒนาเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศาสนธรรม การจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและจิตใจ ให้เจริญเติบโตจนกล้าแข็งในความ ถูกต้องและดีงามอย่างริ้นรมย์ จนสามารถเป็นผู้ที่อยู่เย็นและเป็น ประโยชน์ยิ่งขึ้น